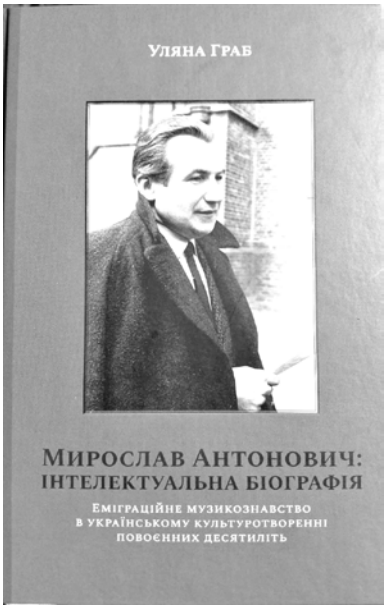
РЕЦЕНЗІЇ, КОНЦЕРТНЕ ЖИТТЯ

Любов Кияновська

РЕЦЕНЗІЯ
на монографію У. Граб

Мирослав Антонович: інтелектуальна біографія. Еміграційне музикознавство в українському культуротворенні повоєнних десятиліть.

Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2019.
Серія «Історія української музики: дослідження». Вип. 27. 456 с. + 24 с. іл.

Рецензована книга присвячена чільній постаті українського еміграційного музичного середовища повоєнного часу Мирославові Антоновичу у широкому історико-культурному контексті та особистісному контексті. Ширша мета праці – з'ясувати значення еміграційних музикознавців в українському культуротворенні повоєнних десятиліть (йдеться про 50–80-ті роки XX ст.). Мета визначила і найбільш відповідні засоби для її втілення – зважаючи на запити сучасної, постмодерної методологічної думки найвідповіднішою формою для розкриття інтелектуальної праці і висвітлення постаті музикознавця як самоцінного об'єкту дослідження став науковий жанр інтелектуальної біографії.

На особливе схвалення заслуговує багатоаспектність і багатовекторність монографії, які й зумовили такий незвичний для сучасних дослідників-гуманістів, а водночас вельми перспективний жанр як «інтелектуальна біографія». Ця категорія почасти перегукується з актуалізованою в останні роки категорією «життєтворчості» – і одна, і друга цілком слушно (врешті!) інтенсивно залучають особистісний чинник у характеристику наукової і творчої роботи, а також постійно узгоджують обидві складові парадигми «особистість – соціум». Тільки таким чином насправді можна об'єктивно збагнути вагомість внеску того чи іншого митця або діяча культури в окресленому хронотопі і – дозволю собі тут на впровадження нового терміну – «хроноареалі», тобто певному середовищі в певний відтинок часу. Саме такий об'ємний різноплановий і водночас тісно пов'язаний між собою в окремих дотичних елементах контекст вибудовує У. Граб, вміщуючи в центр напружених і драматичних подій XX ст. винятково неперсічну особистість – Мирослава Антоновича.

Опираючись на особистий архів М. Антоновича, зокрема на Его-документи, на вельми широкий архівний, пресовий, науково-критичний матеріал, філософську, музикознавчу, історичну, культурологічну літературу, авторка вводить у науковий обіг не лише маловідомі а то й невідомі факти, які розкривають життя науковця як лабораторію його думки, але й подає скрупульозно аргументовану панораму того оточення, в якому зростав, формувався як громадянин і індивідуум Антонович, а потім – діяв і збагачував українське і голландське суспільство важливими науковими досягненнями. Весь цей компендіум абсолютно необхідний в монографії як контекст для виявлення прихованих і явних спонукальних мотивів появи наукових ідей, згодом втілених (або й ні) в друкованих працях. Важливим є застосування автором психологічних методів дослідження для з'ясування внутрішньої мотивації постання наукових і функціонування творчих проектів М. Антоновича.

Монографія У. Граб є завершеним і самостійним науковим дослідженням, що розкриває для нас складний повоєнний період діяльності музикознавчої еміграції через призму інтелектуальної біографії М. Антоновича.